

PRZEPISY TARYFOWE W LOKALNYM TRANSPORCIE ZBIOROWYM W ŁODZI																							
§ 1. Przepisy obowiązują na liniach komunikacyjnych lokalnego transportu zbiorowego Miasta Łodzi i na liniach międzygminnych funkcjonujących na zasadach określonych w porozumieniach międzygminnych, w których Miasto Łódź występuje w charakterze strony. Na podstawie umów zawartych między Miastem Łódź a podmiotami organizującymi lub wykonującymi przewozy poza systemem lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi, w pojazdach lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi uznawane za ważne mogą być bilety sprzedawane lub honorowane przez te podmioty. W przypadku gdy przewoźnik wykonywał przewozy w Miastach Łodzi wynikające z zawartych umów będą kształtowały się na poziomie powyżej 75% cen biletów przewidzianych w załącznikach Nr 2 do uchwały, dla zaliczenia i wypowiadzenia umów z ww. podmiotami nie jest wymagana zgoda Rady Miejskiej w Łodzi.																							
§ 2. Pierwszą czynnością, jaką pasażer jest zobowiązany dokonać bezpośrednio po wejściu do pojazdu jest skasowanie biletu za przejazd o łącznym nominalnie równym co najmniej opłacie za podróż w wybranym przez siebie przedziale czasowym, bądź zakup biletu: 1) za pomocą systemu płatności mobilnych; 2) w pojeździe i jego skasowanie. W przypadku opłat bezgotówkowych w systemie wejście/wyjście, pierwszą czynnością, jaką pasażer jest zobowiązany dokonać bezpośrednio po wejściu do pojazdu jest przyłożenie bezgotówkowej karty płatniczej do urządzenia służącego do poboru opłat bezgotówkowych. W momencie zakończenia podróży w przypadku, o którym mowa w ust. 1a, pasażer jest zobowiązany do ponownego przyłożenia bezgotówkowej karty płatniczej do urządzenia służącego do poboru opłat bezgotówkowych. W przypadku braku ponownego zakończenia podróży w ten sposób, opłata za przejazd zostaje naliczona do końca trasy danego pojazdu. Wysokość opłat bezgotówkowych w systemie wejście/wyjście określają załącznik Nr 3 do uchwały. Czas podróży i związana z nim opłata liczą się od momentu wniesienia opłaty lub przyłożenia bezgotówkowej karty płatniczej do urządzenia służącego do poboru opłat bezgotówkowych.. W przypadku decyzji pasażera o wyłączeniu podróży, jest on zobowiązany przez upływem poprzedniego przedziału czasowego dokonać właściwego dopełnienia opłaty za przejazd, zgodnie z obowiązującą taryfą. Zasada dopełnienia opłaty za podróż dotyczy wyłącznie biletów jednorazowych czasowych, za wyjątkiem biletów jednodniowych. Do kontroli należy zachować wszystkie bilety za przejazd od czasu rozpoczęcia podróży. W przypadku wyboru biletu jednodniowego, biletów grupowych oraz biletów krótkookresowych na okaziciela w momencie rozpoczęcia podróży należy w tym samym czasie wnosić całą opłatę za przejazd. Wnieśiona opłata uprawnia pasażera do przemieszania się do dowolnie wybranego pojazdu komunikacji miejskiej, w ramach opłaconego przedziału czasowego. Czas przeznaczony na przemieszanie wlicza się do czasu podróży. Okres ważności biletu przedłuża się odpowiednio o wydłużony czas podróży, spowodowany opóźnieniem się pojazdu, w stosunku do obowiązującego rozkładu jazdy. Zakupione bilety jednorazowe nie podlegają zwrotowi.																							
§ 3. 1. Bilety strefy 1 uprawniają do przejazdów pojazdami lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi w granicach administracyjnych Miasta Łodzi. 2. Bilety strefy 2 uprawniają do przejazdów pojazdami lokalnego transportu zbiorowego tylko w granicach administracyjnych gmin, z którymi Miasto Łódź podpisało stosowne porozumienia międzygminne. 3. Bilety strefy 1+2 uprawniają do przejazdów w granicach administracyjnych Miasta Łodzi oraz w granicach administracyjnych gmin, z którymi Miasto Łódź podpisało stosowne porozumienia międzygminne. 3a. Miejsce przekroczenia strefy jako granicy taryf jest określone w rozkładzie jazdy linii komunikacyjnych wykraczających poza pierwszą strefę taryfową. 3b. Bilety długookresowe liniowe, o których mowa w załączniku Nr 2 do uchwały, uprawniają do przejazdu pojazdami dwóch linii komunikacyjnych, które posiadają co najmniej jeden wspólny punkt przesiadkowy, wybranych przez pasażera w chwili zakupu biletu, lub pojazdami innych linii, których trasy na danym odcinku ściśle pokrywają się z trasami wybranych linii. 5. Bilety długookresowe na wszystkie linie, o których mowa w załączniku Nr 2 do uchwały, uprawniają do przejazdu pojazdami na wszystkich liniach komunikacyjnych właściwych dla wybranej przez pasażera strefy taryfowej, z zastrzeżeniem ust. 6. 6. Bilety właściwe dla strefy 1 oraz strefy 1+2 obowiązują również w pociągach przewoźników kolejowych, z którymi Miasto Łódź zawarło stosowne umowy, wyłącznie w granicach administracyjnych Miasta Łodzi. 7. Zakup biletów długookresowych następuje poprzez zakodowanie biletu na elektronicznej karcie zbliżeniowej będącej nośnikiem biletów w formie elektronicznej. 8. Daty ważności biletów długookresowych, o których mowa w załączniku Nr 2 do uchwały, określa pasażer. 9. Bilety długookresowe są ważne we wszystkie dni tygodnia na liniach dziennej i nocnych. Pasażer ma prawo do nabycia biletu długookresowego nie wcześniej niż 30 dni przed rozpoczęciem jego okresu ważności. 11. Bilety krótkookresowe na okaziciela i długookresowe na okaziciela nie podlegają zwrotowi. 12. Pasażer na swym własnym żądanie otrzymuje zwrot równowartości biletu długookresowego imiennego, nie później niż 14 dni przed upływem jego ważności w kwocie proporcjonalnej do czasu jego wykorzystania, po potrąceniu 10% zwracanej kwoty, stanowiącej opłatę manipulacyjną. Wzory, formy oraz zasady sprzedaży biletów określa jednolita organizacyjna upoważniona do organizacji i zarządzania lokalnym transportem zbiorowym w Łodzi. Zasady wnoszenia i kontroli opłat, sposób reklamacji oraz pojazdy, w których system wejście/wyjście będzie wykorzystywany określa jednolita organizacyjna upoważniona do organizacji i zarządzania lokalnym transportem zbiorowym w Łodzi.																							
§ 4. Do bezpłatnych przejazdów uprawniają się:																							
<table><tr><th>Podmiot</th><th>Dokumenty, którymi podmiot winien się legitymować</th></tr><tr><td>1) posłowie i senatorowie RP</td><td>legitymacja posła lub senatora;</td></tr><tr><td>2) radni Rady Miejskiej w Łodzi</td><td>legitymacja wydana przez Przewodniczącą Rady Miejskiej w Łodzi;</td></tr><tr><td>3) inwalidi wojenni lub wojskowi</td><td>książeczka inwalidy wojennego lub wojskowego;</td></tr><tr><td>4) osoby represjonowane</td><td>legitymacja osoby represjonowanej wystawiona przez właściwy organ Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;</td></tr><tr><td>5) osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub I grupę inwalidztwa wydaną przed dniem 1 stycznia 1998 r. przez organ uprawnione do orzekania o inwalidztwie w służbach mundurowych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji; ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać dokument stwierdzający jego legitymację</td><td>bilet specjalny, o którym mowa w § 5, lub dokument, na podstawie którego bilet ten może zostać wydany (legitymacja lub orzeczenie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub wypis z treści orzeczenia organu orzekającego o inwalidztwie w służbach mundurowych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji); ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać dokument stwierdzający jego legitymację</td></tr><tr><td>6) osoby niewidome i niedowidzące oraz ich przewodnicy</td><td>bilet specjalny, o którym mowa w § 5, lub dokument, na podstawie którego bilet ten może zostać wydany (orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu choroby narządu wzroku lub legitymacja osoby niepełnosprawnej lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy z powodu choroby narządu wzroku); Ponadto pasażer winien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość;</td></tr><tr><td>7) dzieci i młodzież niepełnosprawne uczęszczające do przedszkoli, szkół i placówek specjalnych, przedszkoli i szkół z oddziałami integracyjnymi, przedszkoli i szkół integracyjnych lub przedszkoli i szkół ogólnodostępnych</td><td>legitymacja przedszkolna dziecka niepełnosprawnego lub legitymacja szkolna ucznia niepełnosprawnego o wzroście zaliczanym do grupy uczniów niepełnosprawnych do spraw oświaty bądź orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wystawione przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. orzeczenia;</td></tr><tr><td>8) dzieci i młodzież z upośledzeniem narządu ruchu do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej</td><td>legitymacja lub orzeczenie o niepełnosprawności z powodu upośledzenia narządu ruchu wydanych przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności bądź bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;</td></tr><tr><td>9) wyłącznie podczas podróży na trasie: dom - ośrodek rehabilitacyjny, dom - warsztaty terapii zajęciowej, osoby: a) uczęszczające do ośrodków rehabilitacyjnych, w których zajęcia odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku, b) uczęszczające na warsztaty terapii zajęciowej, Osoby, o których mowa w lit. a i b muszą spełniać jeden z poniższych warunków: - posiadają orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, - posiadają orzeczenie o zaliczeniu do I bądź II grupy inwalidów, wydane i ważne przed dniem 1 stycznia 1998r., - posiadają orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane przez organ orzekający o niepełnosprawności dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów</td><td>bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie jednego ze wskazanych dokumentów oraz zaświadczenia specjalistycznej jednostki służby zdrowia (zaświadczenia kierownika ośrodka rehabilitacyjnego lub warsztatów terapii zajęciowej); ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać zaświadczenie z podanym adresem miejsca zamieszkania uprawnionego i ośrodka rehabilitacyjnego lub warsztatu terapii zajęciowej, wydane przez te placówki;</td></tr><tr><td>10) osoby, które ukończyły 70 lat</td><td>dowód stwierdzający tożsamość lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie dokumentu tożsamości;</td></tr></table>		Podmiot	Dokumenty, którymi podmiot winien się legitymować	1) posłowie i senatorowie RP	legitymacja posła lub senatora;	2) radni Rady Miejskiej w Łodzi	legitymacja wydana przez Przewodniczącą Rady Miejskiej w Łodzi;	3) inwalidi wojenni lub wojskowi	książeczka inwalidy wojennego lub wojskowego;	4) osoby represjonowane	legitymacja osoby represjonowanej wystawiona przez właściwy organ Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;	5) osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub I grupę inwalidztwa wydaną przed dniem 1 stycznia 1998 r. przez organ uprawnione do orzekania o inwalidztwie w służbach mundurowych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji; ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać dokument stwierdzający jego legitymację	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, lub dokument, na podstawie którego bilet ten może zostać wydany (legitymacja lub orzeczenie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub wypis z treści orzeczenia organu orzekającego o inwalidztwie w służbach mundurowych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji); ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać dokument stwierdzający jego legitymację	6) osoby niewidome i niedowidzące oraz ich przewodnicy	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, lub dokument, na podstawie którego bilet ten może zostać wydany (orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu choroby narządu wzroku lub legitymacja osoby niepełnosprawnej lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy z powodu choroby narządu wzroku); Ponadto pasażer winien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość;	7) dzieci i młodzież niepełnosprawne uczęszczające do przedszkoli, szkół i placówek specjalnych, przedszkoli i szkół z oddziałami integracyjnymi, przedszkoli i szkół integracyjnych lub przedszkoli i szkół ogólnodostępnych	legitymacja przedszkolna dziecka niepełnosprawnego lub legitymacja szkolna ucznia niepełnosprawnego o wzroście zaliczanym do grupy uczniów niepełnosprawnych do spraw oświaty bądź orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wystawione przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. orzeczenia;	8) dzieci i młodzież z upośledzeniem narządu ruchu do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	legitymacja lub orzeczenie o niepełnosprawności z powodu upośledzenia narządu ruchu wydanych przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności bądź bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;	9) wyłącznie podczas podróży na trasie: dom - ośrodek rehabilitacyjny, dom - warsztaty terapii zajęciowej, osoby: a) uczęszczające do ośrodków rehabilitacyjnych, w których zajęcia odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku, b) uczęszczające na warsztaty terapii zajęciowej, Osoby, o których mowa w lit. a i b muszą spełniać jeden z poniższych warunków: - posiadają orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, - posiadają orzeczenie o zaliczeniu do I bądź II grupy inwalidów, wydane i ważne przed dniem 1 stycznia 1998r., - posiadają orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane przez organ orzekający o niepełnosprawności dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie jednego ze wskazanych dokumentów oraz zaświadczenia specjalistycznej jednostki służby zdrowia (zaświadczenia kierownika ośrodka rehabilitacyjnego lub warsztatów terapii zajęciowej); ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać zaświadczenie z podanym adresem miejsca zamieszkania uprawnionego i ośrodka rehabilitacyjnego lub warsztatu terapii zajęciowej, wydane przez te placówki;	10) osoby, które ukończyły 70 lat	dowód stwierdzający tożsamość lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie dokumentu tożsamości;
Podmiot	Dokumenty, którymi podmiot winien się legitymować																						
1) posłowie i senatorowie RP	legitymacja posła lub senatora;																						
2) radni Rady Miejskiej w Łodzi	legitymacja wydana przez Przewodniczącą Rady Miejskiej w Łodzi;																						
3) inwalidi wojenni lub wojskowi	książeczka inwalidy wojennego lub wojskowego;																						
4) osoby represjonowane	legitymacja osoby represjonowanej wystawiona przez właściwy organ Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;																						
5) osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub I grupę inwalidztwa wydaną przed dniem 1 stycznia 1998 r. przez organ uprawnione do orzekania o inwalidztwie w służbach mundurowych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji; ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać dokument stwierdzający jego legitymację	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, lub dokument, na podstawie którego bilet ten może zostać wydany (legitymacja lub orzeczenie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub wypis z treści orzeczenia organu orzekającego o inwalidztwie w służbach mundurowych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji); ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać dokument stwierdzający jego legitymację																						
6) osoby niewidome i niedowidzące oraz ich przewodnicy	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, lub dokument, na podstawie którego bilet ten może zostać wydany (orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu choroby narządu wzroku lub legitymacja osoby niepełnosprawnej lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy z powodu choroby narządu wzroku); Ponadto pasażer winien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość;																						
7) dzieci i młodzież niepełnosprawne uczęszczające do przedszkoli, szkół i placówek specjalnych, przedszkoli i szkół z oddziałami integracyjnymi, przedszkoli i szkół integracyjnych lub przedszkoli i szkół ogólnodostępnych	legitymacja przedszkolna dziecka niepełnosprawnego lub legitymacja szkolna ucznia niepełnosprawnego o wzroście zaliczanym do grupy uczniów niepełnosprawnych do spraw oświaty bądź orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wystawione przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. orzeczenia;																						
8) dzieci i młodzież z upośledzeniem narządu ruchu do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	legitymacja lub orzeczenie o niepełnosprawności z powodu upośledzenia narządu ruchu wydanych przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności bądź bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;																						
9) wyłącznie podczas podróży na trasie: dom - ośrodek rehabilitacyjny, dom - warsztaty terapii zajęciowej, osoby: a) uczęszczające do ośrodków rehabilitacyjnych, w których zajęcia odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku, b) uczęszczające na warsztaty terapii zajęciowej, Osoby, o których mowa w lit. a i b muszą spełniać jeden z poniższych warunków: - posiadają orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, - posiadają orzeczenie o zaliczeniu do I bądź II grupy inwalidów, wydane i ważne przed dniem 1 stycznia 1998r., - posiadają orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane przez organ orzekający o niepełnosprawności dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie jednego ze wskazanych dokumentów oraz zaświadczenia specjalistycznej jednostki służby zdrowia (zaświadczenia kierownika ośrodka rehabilitacyjnego lub warsztatów terapii zajęciowej); ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać zaświadczenie z podanym adresem miejsca zamieszkania uprawnionego i ośrodka rehabilitacyjnego lub warsztatu terapii zajęciowej, wydane przez te placówki;																						
10) osoby, które ukończyły 70 lat	dowód stwierdzający tożsamość lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie dokumentu tożsamości;																						

11) dzieci przed ukończeniem 4 lat	dokument stwierdzający wiek dziecka;
12) dzieci i młodzież przebywające w domach dziecka i ośrodkach wychowawczych	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie zaświadczenia wystawionego przez kierownika domu dziecka lub ośrodka wychowawczego;
13) pracownicy firm przewoźnych obsługujących linie komunikacyjne lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi, funkcjonujące w oparciu o umowy i porozumienia międzygminne, o których mowa w § 1, emeryci i renciści Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego - Łódź Spółki z o.o. oraz emeryci i renciści byłego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Łodzi, jeżeli bezpośrednio przed przejściem na emeryturę lub rentę byli zatrudnieni nieprzerwanie przez okres minimum 5 lat, na liniach obsługiwanych przez daną firmę	odpowiednia legitymacja wydana przez wymienione jednostki;
14) podróżujący w umundurowaniu: funkcjonariusze Straży Miejskiej w Łodzi, żołnierze wojskowych organów porządkowych, funkcjonariusze Policji	legitymacja służbowa;
15) opiekunowie osób, wymienionych w pkt 5, podróżujący z podopiecznym, a w przypadku podopiecznych uczęszczających do ośrodków rehabilitacyjnych lub na warsztaty terapii zajęciowej, także podczas podróży powrotnej i podczas podróży po te osoby	podczas podróży z podopiecznym na podstawie zaświadczenia, natomiast podczas podróży powrotnej i podczas podróży z podopiecznym - ważny jednorazowy 60-minutowy bilet specjalny, wydany na podstawie zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi przez jednostkę organizacyjną, o której mowa w § 3 ust. 13;
16) opiekunowie osób, wymienionych w pkt 7 i 8, podróżujący z podopiecznym oraz w dni powszednie od poniedziałku do piątku podczas podróży powrotnej i podczas podróży po te osoby	podczas podróży z podopiecznym na podstawie zaświadczenia, o której mowa w § 3 ust. 13;
17) kontrolerzy lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi podczas wykonywania obowiązków służbowych	upoważnienie wydane przez kierownika jednostki organizacyjnej, o której mowa w § 3 ust. 13;
18) osoby, którym nadano odznakę „Honorowy Dawca Krwi - Zasłużony dla Zdrowia Narodu” lub będące krwiodawcami, których oddali nie mniej niż: a)15 litrów krwi - dla kobiet, b)18 litrów krwi - dla mężczyzn	legitymacja „Honorowy Dawca Krwi - Zasłużony dla Zdrowia Narodu” wydana przez ministra właściwego do spraw zdrowia lub zaświadczenie o oddaniu odpowiedniej ilości krwi, wydane przez Stację Krwiodawstwa, oraz dokument stwierdzający tożsamość lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. legitymacji lub zaświadczenia;
19) dzieci i młodzież, w ramach programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą Łódzka Karta Dużej Rodziny, w wieku od 4 lat do ukończenia 20 roku życia, uczęszczające do przedszkola, uczące się, studiujące i wychowujące się w rodzinach naturalnych lub w rodzinach zastępczych bądź zawodowych rodzinach zastępczych posiadających Łódzką Kartę Dużej Rodziny	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 4+ wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub w przypadku dzieci nieposiadających dokumentu stwierdzającego tożsamość, okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 4+ przez opiekuna i jego dokumentu tożsamości;
20) właściciele samochodów osobowych oraz osoby im towarzyszące - łącznie w liczbie zgodnej z wpisem określającym liczbę miejsc siedzących w samochodzie, w dniu 22 września podczas corocznych obchodów Europejskiego Dnia Bez Samochodu	dowód rejestracyjny samochodu osobowego wystawiony na jednego z pasażerów;
21) studenci wyższych uczelni, wpisanych na listy uczelni ministerstwa właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, podczas Juwenaliów organizowanych przez uczelnie wyższe, których siedziby znajdują się na terenie miasta Łodzi, na całej trasie linii przejeżdżających przez odcinki ulic i alei: Pomorskiej od Kopcińskiego do Konstytucyjnej; Narutowicza od Kopcińskiego do Konstytucyjnej; Politechniki od Radwajskiej do Wróblewskiego; Wólczyńskiej od Radwajskiej do Wróblewskiego	ważna legitymacja studencka;
22) dzieci i młodzież uczestniczące w cyklicznych, ogólnopolskich imprezach sportowych, których gospodarzem jest Miasto Łódź oraz ich opiekunowie	identyfikator wydany przez organizatora imprezy sportowej zawierający zdjęcie, imię i nazwisko, termin rozgrywek („od”-”do”) i dyscyplinę sportu, której dotyczy, zatwierdzony przez jednostkę, o której mowa w § 3 ust. 13 oraz legitymacja szkolna, dowód osobisty lub inny dokument stwierdzający tożsamość uczestnika;
23) seniorzy powyżej 80 roku życia w czasie obchodów Łódzkiej Seniorów przyznawanych w terminach określonych w ogłoszeniach Prezydenta Miasta Łodzi publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi	Miejska Karta Seniora; ponadto pasażer powinien posiadać w czasie podróży dowód stwierdzający jego tożsamość;
24) radni Miejskiej Rady Seniorów w Łodzi	legitymacja radnego Miejskiej Rady Seniorów w Łodzi; ponadto pasażer powinien posiadać w czasie podróży dowód stwierdzający jego tożsamość;
25) wolontariusze Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w dniu Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	identyfikator wolontariusza Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
26) dzieci w wieku od 6 do 13 lat uczestniczące w zajęciach zamkniętych w formie półkolonii organizowanych w okresie ferii zimowych i wakacji letnich przez Urząd Miasta Łodzi	zaświadczenie wydane przez Wydział Edukacji i Departament Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi dla organizatora półkolonii, określające termin trwania turnusu.
27) podróżujący w dniach 2-4 kwietnia 2017 r.	

§ 5.
Zasady oraz miejsce wydawania biletów specjalnych kodowanych na elektronicznej karcie zbliżeniowej będącej nośnikiem biletów specjalnych w formie elektronicznej, na podstawie dokumentów uprawniających pasażera do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów, określa jednostka, o której mowa w § 3 ust. 13.

Do ulgowych przejazdów uprawniają się:

1) kombatanci	zaświadczenie lub legitymacja kombatanta wystawiona przez właściwy Zarząd Okręgowy Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych bądź zaświadczenie wystawione przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych;
2) weterani i weterani poszkodowani	legitymacja weterana lub legitymacja weterana poszkodowanego wraz z dokumentem potwierdzającym tożsamość;
3) dzieci i młodzież do 26 roku życia, uczęszczające do szkół publicznych lub posiadających uprawnienia szkoły publicznej	ważna legitymacja szkolna;
4) studenci i słuchacze studiów doktoranckich wyższych uczelni, wpisanych na listy uczelni ministerstwa właściwego do spraw szkolnictwa wyższego	legitymacja studencka lub legitymacja słuchacza studiów doktoranckich lub inny dokument potwierdzający status studenta lub doktoranta;
5) dzieci i młodzież do 26 roku życia oraz studenci uczęszczający do szkół zagranicznych	ważna międzynarodowa legitymacja studencka (ISIC);
6) uczniowie do 26 roku życia wykonujący praktyczną naukę zawodu w celu uzyskania Dyplomu Czeladniczego w warsztatach rzemieślniczych	ważna legitymacja wystawiona przez uprawnioną Izbę Rzemieślniczą;
7) emeryci i renciści, z wyjątkiem osób wymienionych w § 4 pkt 1-6, 9-10 i 13	legitymacja emeryta - rencisty wydana przez właściwy organ emerytalno - rentowy; ponadto, pasażer winien posiadać w czasie podróży dowód stwierdzający jego tożsamość;
8) osoby niepełnosprawne posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności pobierające zasiłek stały	orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wraz z decyzją administracyjną o przyznaniu zasiłku stałego; ponadto, pasażer winien posiadać w czasie podróży dowód stwierdzający jego tożsamość;
9) dzieci w wieku od lat 4 do 7 lat	dokument stwierdzający wiek dziecka;
10) dzieci i młodzież do 25 roku życia, w ramach programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą Łódzka Karta Dużej Rodziny 3 - przysługuje 75% ulgi od wartości biletu normalnego 30 lub 90-dniowego imiennego na wszystkie linie	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 3 wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub w przypadku dzieci nieposiadających dokumentu stwierdzającego tożsamość, okazanie Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 3 przez opiekuna i jego dokumentu tożsamości;

11) dzieci i młodzież od 20 do 25 roku życia, w ramach programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą Łódzka Karta Dużej Rodziny 4+ - przysługuje 75% ulgi od wartości biletu normalnego 30 lub 90-dniowego imiennego na wszystkie linie	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 4+ wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość;
12) osoby obsługujące jako osoby uprawnione w ramach programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych danego miasta/gminy, z którym Miasto Łódź zawarło porozumienie międzygminne, na warunkach w nim określonych	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania dokumentu uprawniającego do korzystania z programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych danego miasta/gminy wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub w przypadku dzieci nieposiadających dokumentu stwierdzającego tożsamość okazanie dokumentu uprawniającego do korzystania z ww. programu przez opiekuna i jego dokumentu tożsamości;
13) osoby osiągające dochód równy lub niższy od kryterium dochodowego obowiązującego przy udzielaniu świadczeń z pomocy społecznej - przysługuje 75% ulgi od wartości biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania pisemnej informacji wystawionej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi potwierdzającej, że osoba osiąga dochód w wysokości równy lub niższej od kryterium dochodowego obowiązującego przy udzielaniu świadczenia z pomocy społecznej; ponadto pasażer powinien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość;
14) osoby zatrudnione w zakładzie pracy chronionej spełniające jeden z poniższych warunków: a) posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności b) posiadające orzeczenie o zaliczeniu do I bądź II grupy inwalidów, wydane i ważne przed dniem 1 stycznia 1998r., c) posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane przez organ orzekający o niepełnosprawności dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów, przysługuje 90 % ulgi od wartości stanowiącej łączny ceny biletu normalnego jednodniowego oraz liczby dni	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na czas określony (w terminie "od" - "do") na podstawie jednego ze wskazanych dokumentów i zaświadczenia zakładu pracy chronionej; ponadto pasażer powinien posiadać dokument stwierdzający jego tożsamość;

§ 7.
Kontrola biletów dokonują kontrolerzy upoważnieni imieniem przez kierownika jednostki, o której mowa w § 3 ust. 13.

- § 8.**
1. Wrazie stwierdzenia przez kontrolera, o którym mowa w § 7, zaistnienia co najmniej jednego z następujących zdarzeń:
1) brak biletu;
2) posiadanie biletu nieważnego za przejazd;
3) brak dokumentu uprawniającego do bezpłatnego przejazdu;
4) brak dokumentu uprawniającego do ulgowego przejazdu;
5) spowodowanie zatrzymania pojazdu lub zmiany trasy pojazdu bez uzasadnionej przyczyny
6) brak dokumentu uprawniającego do przejazdu przy wykazaniu biletu określonego w pkt. VI, VII lub VIII załącznika Nr 2 do uchwały
- pasażer jest zobowiązany do uiszczenia opłaty dodatkowej, w wysokości określonej w ust. 3, oraz w sytuacji określonej w pkt. 1-4 i 6 - opłaty za podróż o wartości równej cenie biletu jednorazowego czasowego do 60 minut.
 2. Opłata dodatkowa, o której mowa w ust. 1, podlega zapłacie w terminie 30 dni od daty wystawienia dokumentu zobowiązującego do jej uiszczenia.
 3. Z zastrzeżeniem ust. 4, wysokość opłaty dodatkowej ustala się w następujący sposób:
1) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 1 i 3 jako 3-krotność ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1;
2) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 jako 2-krotność ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1;
3) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 5 jako 2-krotność ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1;
4) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 6 jako 2-krotność ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1;
 4. Opłata dodatkowa, o której mowa w ust. 3 pkt 1 - 3 obniża się o 60% w przypadku wniesienia opłaty na miejscu u kontrolera biletów za potwierdzeniem wpłaty lub w terminie 7 dni od dnia wystawienia dokumentu zobowiązującego do jej uiszczenia.

- § 9.**
1. W sytuacji, o której mowa w § 8 ust. 1 pkt 1, 3, 4 i 6 opłata dodatkowa zostaje anulowana, zaś uiszczona podlega w całości zwrotowi, w przypadku opłacenia opłaty manipulacyjnej, określonej w ust. 4 i przedstawiana w terminie 7 dni od daty wystawienia dokumentu, o którym mowa w § 8 ust. 2:
1) ważnego w czasie kontroli biletu długookresowego imiennego;
2) aktualnego w dniu kontroli dokumentu poświadczającego uprawnienie do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego;
3) ważnego w czasie kontroli biletu bądź dokumentu, określonego w pkt. VI, VII lub VIII załącznika Nr 2 do uchwały.
W przypadku przedstawienia ważnego w czasie kontroli biletu długookresowego imiennego lub aktualnego w dniu kontroli dokumentu poświadczającego uprawnienie do przejazdu bezpłatnego po upływie terminu określonego w ust. 1, nie później niż w terminie określonym w § 10 ust. 1, opłata dodatkowa obniża się do wysokości kwoty określonej w § 8 ust. 3 pkt 2.
3. W przypadku kradzieży dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, po przedstawieniu przez pasażera zaświadczenia potwierdzającego zgłoszenie zdarzenia, wydanej przez Policję, opłata dodatkowa zostaje anulowana, a opłata manipulacyjna, o której mowa w ust. 1, nie zostaje naliczona.
Wysokość opłaty manipulacyjnej, o której mowa w ust. 1, ustala się jako 5-krotność ceny najtańszego biletu jednorazowego czasowego normalnego.
W przypadku awarii biletomatu mobilnego w pojeździe, potwierdzonej przez kontrolera biletów lub przewoźnika:
1) opłata dodatkowa zostaje anulowana, zaś uiszczona podlega w całości zwrotowi, po wniesieniu opłaty za podróż o wartości równej cenie biletu jednorazowego czasowego do 60 minut w ciągu 7 dni od daty wystawienia dokumentu, o którym mowa w § 8 ust. 2.
2) opłata dodatkowa nie zostaje nałożona po wniesieniu opłaty za podróż o wartości równej cenie biletu jednorazowego czasowego do 60 minut na miejscu u kontrolera biletów.

- § 10.**
1. Od nałożonej opłaty dodatkowej, o której mowa w § 8, pasażerowi przysługuje możliwość złożenia odwołania w terminie 3 miesięcy od dnia wystawienia dokumentu, o którym mowa w § 8 ust. 2. Wnieście odwołania nie zwalnia z obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej i nie ma wpływu na bieg terminu określonego w § 8 ust. 4.
 2. Rozpatrywanie odwołań, o których mowa w ust. 1, następuje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie ustalania stanów przesyłek oraz postępowania reklamacyjnego (Dz. U. Nr 38, poz. 266)

**Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XLII/1108/17
Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 22 lutego 2017 r.
z późniejszymi zmianami**

**Uwagi dotyczące funkcjonowania komunikacji miejskiej przyjmuje Dział Obsługi Klienta MPK-Łódź Spółka z o.o. w Biurze Obsługi Klienta przy ul. Tramwajowej 6.
Telefon informacyjny w sprawie połączeń komunikacyjnych, przepisów porządkowych i taryfowych, punktów sprzedaży biletów czynny całą dobę:
INFOLINIA 42 638-90-20, 0-801-301-309 (koszt według cennika operatora)
www.mpk.lodz.pl , www.migawka.lodz.pl**